

DANI BLANCO

**Mikel
Zurbano**

EHUKO
IRAKASLEA,
EKONOMIALARIA

Austeritatearen porrotetik zor ilegítimoaren kitapenera

BISTAKOA DA 2010eko maiatzeko troikaren estrategiaren porrota. Honen helburuak –zorraren eta defizit publikoaren kontrola– ez dira betetzen ari, eta aldiz, Europako ekonomien geldialdia eta langabezia bizkortu egin ditu. Txokeko terapia gogorak, Europako hegoaldeko herrialdeen barne-doikuntzak, prezioen moteltzea ekarriko omen zuen eta horrekin produktibitatearen igoera, eta beraz, lehiarako baldintza hobeak. Bi urte eta erdi beranduago troika-kidea den Nazioarteko Diru-Funtsak (NDF) berak onartu du uste horren ustela. Izan ere, erakunde horrek egiaztatu du kontsolidazio fiskala deritzon estrategia honekin gastu publikotik kendu den euro bakoitzak BPGaren 1,7 euroko jaitsiera ekarri duela. Harrigarria bezain argigarria NDFak doikuntza-neurriak arazoaren parte direla aitortu izana.

Espainiako Estatuaren gastu finantzarioaren zatia gero eta pisu handiagoa hartzen ari da aurrekontuaren egituraren eta horrela lerro sozialen zenbateko absolutua zein erlatiboa gutxituz doa era nabarmenean

Horrenbestez, Espainiako Estatuaren 2013rako aurreikuspenak ere aldatu ditu Fondoak, BPGaren %1,3ko jaitsiera egongo dela dio orain, duela sei hilabete estimatutakoaren bikoitza. Estimazioa izanagatik ere datu horrek datozen urtetako defizit publikoaren betekizuna ezinezkoa egiten du. Berehalako ondorioak ditu atzeraldia sakontzearen iragarpen honek. Batez ere, zor publikoaren metaketak datozen urtetan ere jarraitu egingo duela eta honek doikuntzarako bidean sakontzera behartuko du Madrilgo Gobernua, gurpil zoroan areago murgilduta. Montorok aurkeztutako 2013ko ezinezko aurrekontuetan zorraren interesen ordainketarako 35 mila milioi euro aurreikusten dira, aurrekontuaren %12 alegia. Estatuaren gastu finantzarioaren zatia gero eta pisu handiagoa hartzen ari da aurrekontuaren egituraren eta horrela lerro sozialen zenbateko absolutua zein

erlatiboa gutxituz doa era nabarmenean. Zor publikoak azken bost urtetan izandako gorakadak mahai gainean jartzen du arazo honi lehenbailehen aurre egiteko beharra. Are bizkorrago, EBZaren interbentzio lotsatia arrisku-sariaren maila garaia apaltzeko gauza ez denean.

Espainiako Estatuako zor publikoa bizkor handitu da azkenaldian. EBko apalenetakoa zen 2007an (BPGaren %36) eta gaur produkzioaren %76 da. Zor publikoa edo subiranoa bikoitzu izanaren arrazoiak atzeraldi ekonomikoa eta zor pribatutik arlo publikora emandako transferentzia erraldoia dira. Madrilgo azken bi gobernuek bankuak erortzen ez uzteko estrategiak arlo publikotik pribaturako izugarritzko diru-transferentziak eragin ditu. Estimazio batzuk 350 eta 420 mila milioi euro arteko zifrak aipatzen dituzte Espainiako banketxeek azken bost urtetan diru-laguntza, abal, mailegu bigun edo sari bezala jasotakoa zenbatzean. Ez dira guztiz bateragarriak kontaketa-metodoaren ikuspegitik baina esanguratsua da zenbateko hori BPGarekiko zor publikoaren azken bost urtetako igoeraren parekoa izatea (%40 alegia). Hauxe da zalantzarik gabe Estatuako zor publikoaren igoeraren arrazoi nagusia.

MEDE fondoaren erreskate berri baten atarian gauden honetan, dagoeneko zulo beltz finantzarioa bihurtu den zorraren ordainketaren zama itzulezina egingo du laguntza berriak. 1980ko Hego Amerikako zorraren arazoaren antzeko egoera bizi dugu Europako hegoaldean egun. Han hamarkada galdu baten ondoren zorren kitapenerako zenbait plan (Brady, Baker...) bideratu ziren. Ez ziren bidezkoak eta egokiak izan. Baina zorraren krisiaren irteerarako zorraren zati nagusiaren parte baten kitapena ezinbestekotzat aitortu zuten. Europan ere hala gertatuko da denboraren poderioz, haatik auzia epean datza. Zenbat eta beranduago sartu kitapenaren gaia Estatuaren eta EBren adendan, Europako gizarte-disparekotasun handienak dituen Espainiako Estatuako larritasun sozialak orduan eta gehiago okertuko dira. ■

